

ЛІТОПИС ПОДІЙ

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «ОПТИМІСТКА ВЕЛИКИХ ЗАДУМІВ — КОСТЯНТИНА МАЛИЦЬКА»

---

30 травня 2022 р. Інститут Івана Франка НАН України спільно з Департаментом освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації, Світовою федерацією українських жіночих організацій, Всеукраїнською громадською організацією «Союз українок» провели у Львові міжнародну наукову конференцію «Оптимістка великих задумів — Костянтина Малицька», приурочену до 150-ліття маловідомої літераторки, вчительки, громадянки. Конференція проходила в комбінованому форматі — наживо та онлайн, на платформі «Zoom». До складу оргкомітету ввійшли директор Департаменту освіти і науки ЛОДА О. Паска, директор Інституту Івана Франка НАНУ Є. Нахлік, голова Світової федерації українських жіночих організацій Є. Петрова, голова ВГО «Союз українок» О. Сидорчук. Науковий супровід і модерування заходу здійснила заступниця директора з наукової роботи Інституту Івана Франка НАНУ А. Швець.

Наукове зібрання локалізувалось у приміщенні актові зали Департаменту освіти і науки ЛОДА. На урочистому відкритті з вітальними словами виступили *О. Паска, Є. Нахлік, О. Сидорчук*. Голова Всеукраїнського товариства «Рідна школа» П. Сікорський креативно привітав учасників конференції, продекламувавши власну авторську версію вірша К. Малицької «Чом, чом, чом, земле моя...». У дистанційному режимі від імені Світової федерації українських жіночих організацій виступили голова відділу «Союзу українок» Австралії *Н. Пошивайло-Таулер*, голова Об'єднання українок в Бельгії *Н. Осташ* та співзасновниця Асоціації українців в Індії *М. Акрам*.

У своїй промові *Є. Нахлік* зазначив, що ця конференція проводиться в руслі реалізації наукової програми Інституту Івана Франка — досліджувати поряд із творчістю класиків української літератури (І. Франка, Т. Шевченка, П. Куліша, І. Котляревського) також творчість інших письменників і літературознавців, які зробили помітний внесок у культурний розвиток Галичини та всієї України: М. Шашкевича, Н. Кобринської, П. Карманського, О. Авдіковича, К. Студинського, учительок-письменниць Марійки Підгірянки, Уляни Кравченко, Климентини Попович та ін. Подвижницький життєвий шлях і досі актуальний творчий спадок К. Малицької, передусім сокільсько-стрілецькі пісні на її вірші, оповідання для дітей та спогади, заслуговують не лише на нашу вдячну згадку, а й на ак-

тивне освоєння. Мужня вчителька і громадська діячка залишилася незламною під час російсько-імперської окупації Львова у 1914—1915 рр. і сибірського заслання, куди її, єдину жінку, загарбники вивезли разом із 13 чоловіками, визначними політичними діячами. Приклад служіння жінки рідному народові здатен і сьогодні надихати на боротьбу проти новітнього російського агресора.

Музичним дарунком учасникам стала пісня «Чом, чом, чом, земле моя...» (слова К. Малицької, музика Д. Січинського) у виконанні І. Стельмах і М. Іващенко — солістів Львівської капели бандуристів «Львів'яни» (художній керівник — І. Качкевич).

Робота конференції проходила у трьох тематичних секціях і поєднала широке коло учасників з різних куточків України (Львова, Коломиї, Галича, Івано-Франківська, Вінниці, Києва). Доповідачі ґрунтовно осмислили проблематику й поетику прози, педагогічну і мемуарну спадщини К. Малицької, контакти із сучасниками та актуалізували її вагомий внесок у педагогіку, літературу та суспільне життя того часу. Учасники обговорювали постать цієї жінки як вчительки, журналістки, видавчині, редакторки, літераторки, політичної діячки.

У першій секції (модератор — М. Легкий, Інститут Івана Франка НАНУ) узяло участь семеро доповідачів. Виступи *А. Сніцарчук* (Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника) «Костянтина Малицька: “Кривити душею не вмюю...” (за матеріалами ЛННБ України імені В. Стефаника)», *А. Швець* «“Лишила свій слід на душах галицького жіноцтва” (Костянтина Малицька у спогадovому наративі сучасниць)», *І. Роздольської* (Львівський національний університет імені Івана Франка) «Костянтина Малицька в ідейно-естетичному полі Українських січових стрільців», *М. Якубовської* (Українська академія друкарства) «Костянтина Малицька у системі націєтворчих процесів кінця ХІХ — початку ХХ століття», *М. Гнатюк* (Коломийський ліцей ім. Михайла Грушевського) «Костянтина Малицька і жіночий рух в Галичині», доктора приватної психотерапевтичної практики *І. Гуля* «“Орнітологічні знання” і їх роль у творчості Костянтини Малицької» та *М. Легкого* «“Малі герої” Костянтини Малицької: проблематика й поетика» викликали неабиякий інтерес, супроводжувались змістовними питаннями, заувагами й дискусіями.

У дистанційному режимі на платформі «Zoom» працювали друга та третя секції. На онлайн-засіданні другої секції (модератор — О. Джус, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника) виступило п'ятеро учасників конференції. *З. Нагачевська* (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника) у доповіді «Костянтина Малицька: жінка в педагогіці, педагог у жіночому русі» розповіла про подвижницьку освітню працю К. Малицької. *Н. Тихолоз* (Львівський національний університет імені Івана Франка) у виступі «“Це була моя вчителька”: К. Малицька у спогадах А. Франко-Ключко» висвітлила контакти педагогині та її учениці Анни, доньки Івана Франка. *Х. Ворок* (Інститут Івана Франка НАНУ) презентувала доповідь «“Коби здоров'я і трохи розуму в голові, виб'юся через світ”: поетика творів для дітей Костянтини Малицької», в якій зазначила, що для письменниці головним є психотип активної дитини, яка гостро відчуває проблеми дорослих, переймається ними та намагається їх вирішити. Знання дитячої психології, спостережливості та уважності у ставленні до учнів знайшли досконале відображення у творах К. Малицької. *М. Федунь* (Івано-Франківський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти) у доповіді «Провідні засади виховниці поколінь Костянтини Малицької і сучасна українська школа» актуалізувала важливість впровадження ідей педагогині у виховання сучасних учнів. *О. Джус* у виступі «Світ дитини і дитинства у творчій спадщині Костянтини Малицької» докладно проаналізувала всі збірки письменниці, в яких центральне місце займає дитина і її середовище, акцентувала увагу присутніх на недостатньому перевиданні творів К. Малицької для дітей та про дітей.

У третій секції (модератор — І. Суховерська, Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти) було виголошено шість різнопланових доповідей.

Виступ *О. Дрогобицької* (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника) «Побут галицької інтелігенції у мемуарній спадщині Костянтини Малицької» занурив слухачів у атмосферу епохи, що постає крізь призму мемуарів діячки. *І. Суховерська* у доповіді «Ретрансляція педагогічної спадщини Костянтини Малицької в сучасній педагогічній освіті» дослідила «перехресні стежки» педагогічних принципів видатної учительки в контексті сучасних досягнень педагогічної думки та практики. *М. Дерев'яна* (Інститут Івана Франка НАНУ) у виступі «Погляди Костянтини Малицької та Івана Франка на проблеми виховання особистості» провела паралелі між поглядами на формування особистості К. Малицької та І. Франка. Учениця 10-го класу Галицького ліцею ім. Ярослава Осмомисла м. Галича *О. Легін* розглянула педагогічну та громадську діяльність К. Малицької у доповіді «Костянтина Малицька — вістунка шляхів розвитку школи й громади Галича». Вагому роль духовних принципів К. Малицької в атмосфері викликів нинішнього часу обгрунтувала у своєму виступі «Духовна спадщина Костянтини Малицької та виклики сьогодення» *С. Сміх* (Івано-Франківський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти). Насамкінець студентка Київського університету імені Бориса Грінченка *Я. Нікуліна* висвітлила основні віхи письменницької спадщини видатної галичанки («Літературна творчість Костянтини Малицької»).

На основі виголошених доповідей відбулось жваве обговорення, плідна дискусія та підсумковий звіт роботи заходу. Учасники конференції вшанували пам'ять письменниці урочистим покладанням квітів до меморіальних місць (на її могилі на Личаківському кладовищі та біля пам'ятної таблиці на вул. Драгоманова, 12 — колишнього приміщення жіночої школи імені Т. Шевченка, де вона вчителювала). За матеріалами конференційних доповідей буде опубліковано збірник наукових праць.

Звичайно, сьогоднішня війна внесла свої суворі корективи у проведення цього заходу, але водночас творчість і життєвий чин К. Малицької, її особисте переживання тодішніх трагічних подій московської окупації Львова 1914 р. й інтернування до Сибіру за рішучу національну позицію змушують знову і знову замислитися над тією страшною історичною аналогією, яка повторилася тепер повномасштабним вторгненням Росії на нашу землю. Як ніколи актуально нині звучать слова К. Малицької: «Війна не сказала ще свого останнього слова, і хто зна, як нечайно проявитися може невмируща животність українського народу. Я вірю в нього! Не в дипломатію політиків наших, не в ілюзоричні обіцянки, а вірю в нашого "Наймита", що в рокову хвилю зуміє найти путь свою і скинути кайдани!».

Христина ВОРОК

Отримано 1 липня 2022 р.

м. Львів